

انود ← کاتود

۱. کدام مطلب در مورد سلول گالوانی «روی-نقره» درست است؟

$E^\circ(Ag^+/Ag) = +0,80$ (ولت) ، $E^\circ(Zn^{2+}/Zn) = -0,76$ (ولت)

محل کاتدی

۱. الکتروود روی در آن قطب مثبت است.

۲. الکترون از درون محلول، از تیغه روی به تیغه نقره می‌رود.

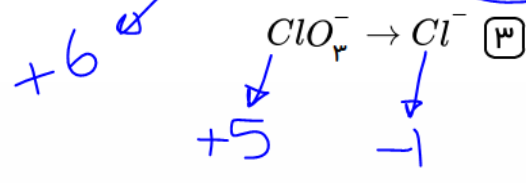
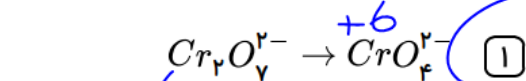
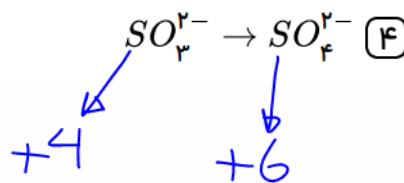
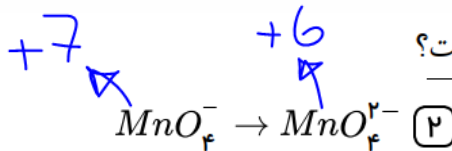
۳. ضمن واکنش، غلظت Ag^+ در محلول افزایش می‌یابد.

۴. E° آن برابر ۱,۵۶ ولت است.

$[Ag^+]$

$$E_{\text{سل}}^\circ = emf = E^\circ(\text{کاتد}) - E^\circ(\text{انود}) = 0,8 - (-0,76) = 1,56V$$

۲. کدام تبدیل زیر از نوع اکسایش - کاهش نیست؟

۳. کدام مورد از عبارتهای زیر در مورد سلول سوختی اکسیژن - هیدروژن درست است؟

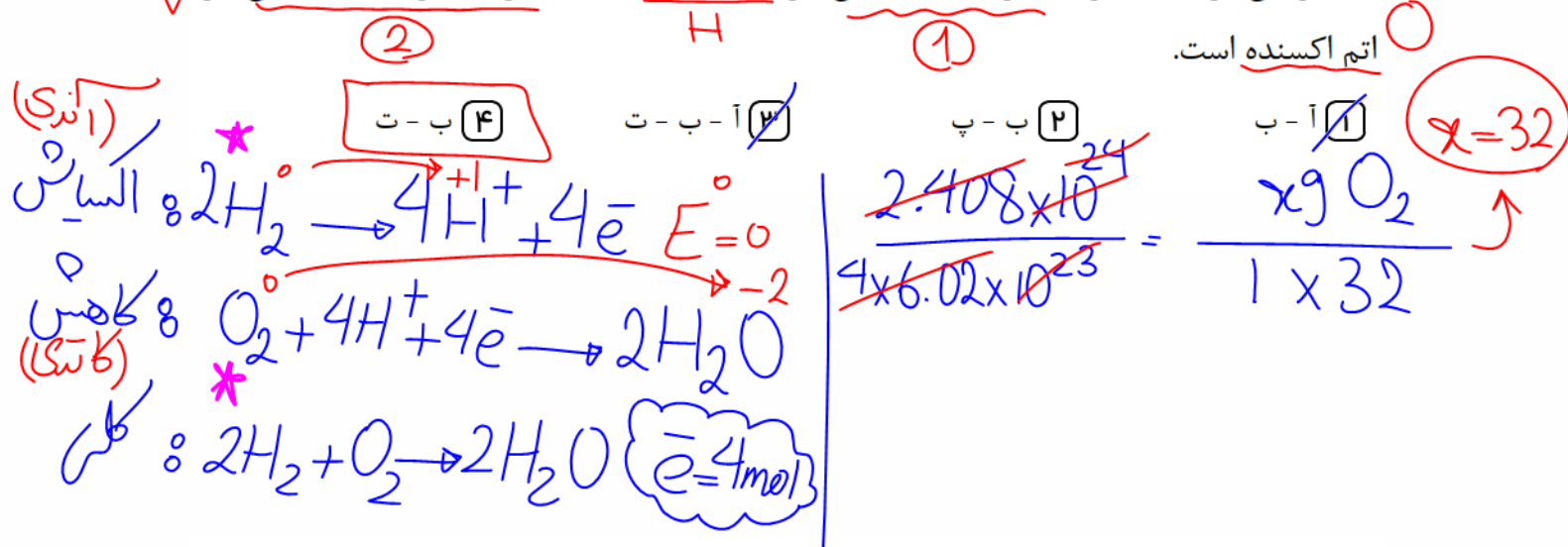
$$(H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$$

(آ) در این فرآیند؛ جرم گاز مصرف شده در آند، دو برابر جرم گاز مصرف شده در کاتد است. X

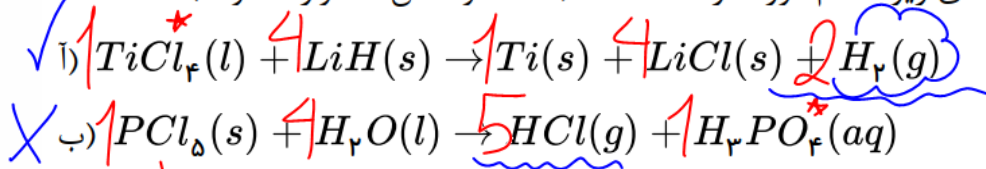
(ب) به ازای عبور $2,408 \times 10^{24}$ الکترون از مدار بیرونی، ۳۲ گرم گاز اکسیژن مصرف می شود. ✓

(پ) مقدار E° این فرآیند با مقدار E° نیم واکنش آندی برابر است. X

(ت) در این فرآیند، اندازه تغییر عدد اکسایش هر اتم کاهنده، نصف اندازه تغییر عدد اکسایش هر اتم اکسنده است. ✓

۴. با توجه به واکنشهای زیر، کدام مورد درست است؟ (معادله واکنشها، موازنه شوند.)

X ۱) با انجام واکنش (ب) در آب مقطر، pH آب بالاتر می رود. تولید اسید \rightarrow pH \downarrow

X ۲) هر دو واکنش با تغییر عدد اکسایش برخی از اتمها، همراهاند. (الف) ✓ (ب) X

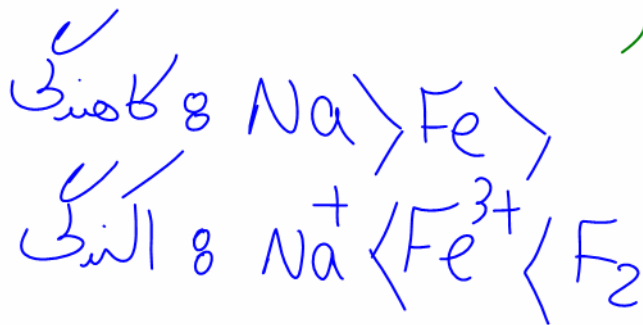
X ۳) شمار مولهای گاز تولید شده در هر دو واکنش پس از موازنه، برابر است.

۴ ۴) مجموع ضریبهای استوکیومتری معادله (آ) از مجموع ضریبهای استوکیومتری معادله (ب) بیشتر است.

۵. بین فلزهای Na و Fe و نافلز F_2 و یون‌های پایدار آنها، به ترتیب از راست به چپ کمترین قدرت اکسندگی و کمترین قدرت کاهش‌دهی مربوط به کدام گونه‌ها است؟

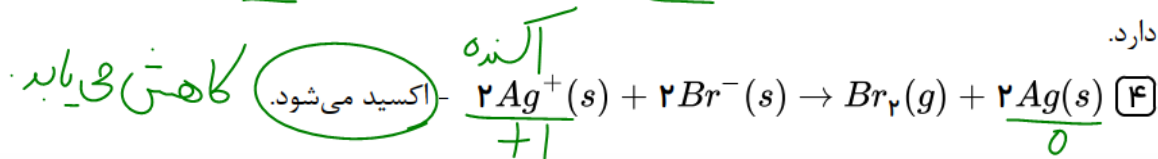
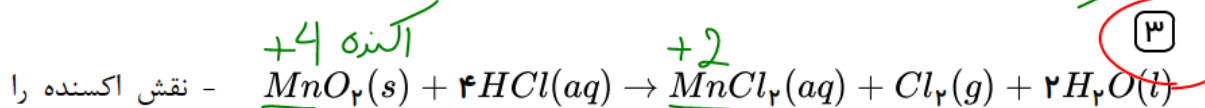
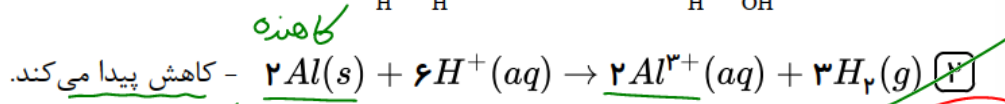
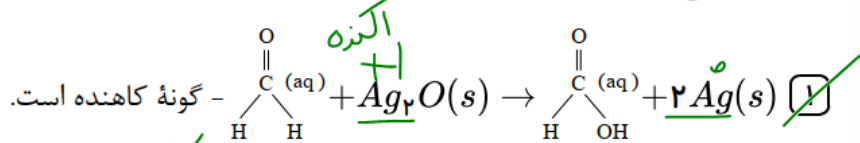

* مقایسه قدرت کاهش‌دهی و اتم فلز یا یون با کمترین بار
مقایسه قدرت اکسندگی و یون فلز با بیشترین بار

F^- هیچ‌کدام را جذب نمی‌کند.
 Fe^{3+} هیچ‌کدام را دادن نمی‌کند.

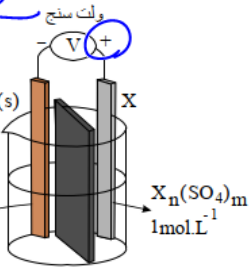
۶. در واکنش گونه فلزی،

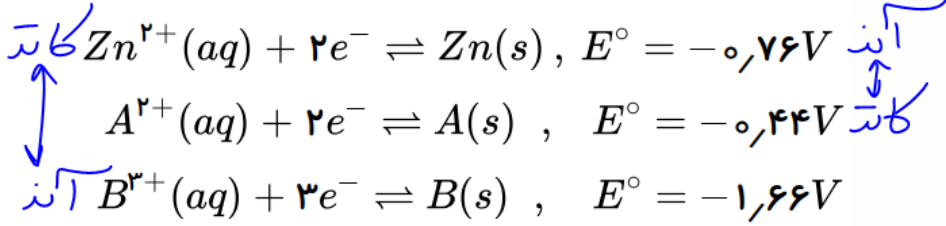
* اگر تیغه B باشد

آند است و چون

آند به قطب + متصل است و ولت سنج در منفی نشان می دهد

۷. در سلول الکتروشیمیایی روبه‌رو، اگر فلز X باشد.....

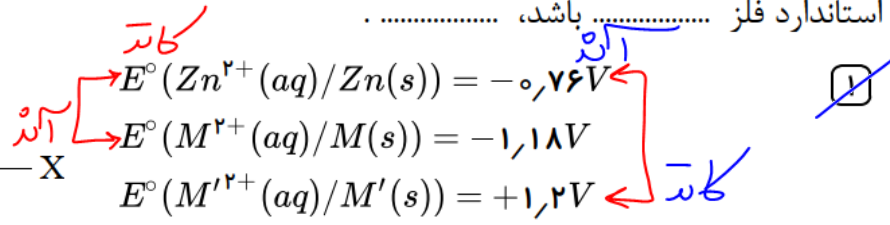
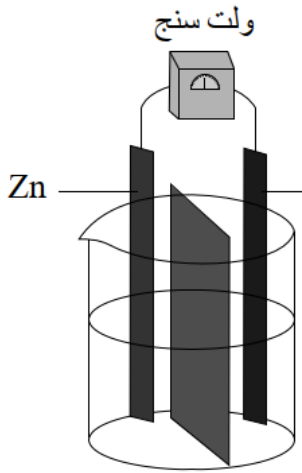

$emf = E(Zn) - E(B) = -0.76 + 1.66 = 0.9$

- ۱) قطب منفی سلول بوده و با گذشت زمان از جرم آن کاسته می‌شود.
- ۲) ولت سنج عدد $-0,9V$ را نشان خواهد داد.
- ۳) در مدار بیرونی الکترون‌ها از سمت الکتروود Zn به سمت الکتروود A می‌روند.
- ۴) ضمن انجام واکنش، کاتیون‌ها به سمت این فلز حرکت می‌کنند.

توجه به سمت کاتد (Zn)

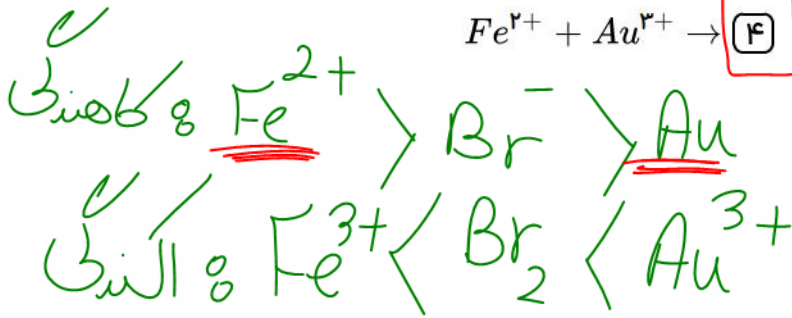
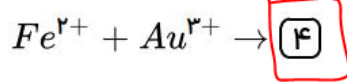
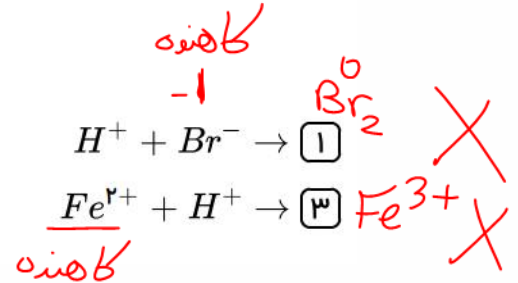
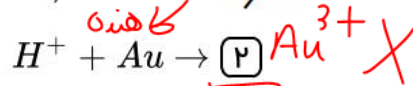
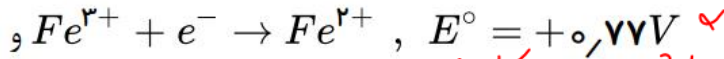
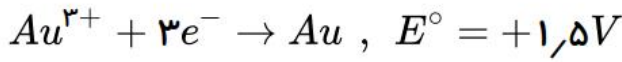
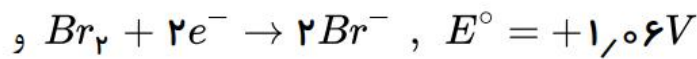
۸. با توجه به شکل روبه‌رو که طرح ساده‌ای از یک سلول گالوانی را نشان می‌دهد، اگر الکتروود X استاندارد فلز باشد،
 کاتد
 آند

- ۱) کاتیون‌ها از دیواره متخلخل در محلول الکتروود روی وارد می‌شوند.
- ۲) M، با انجام واکنش در سلول، از جرم تیغه روی کاسته می‌شود. کاتد: میل
- ۳) M'، الکتروود روی آند و E° سلول برابر $0,44$ ولت است.
- ۴) M، الکتروود روی کاتد و E° سلول برابر $0,42$ ولت است.

3) $emf = E(M') - E(Zn) = 1.2 - (-0.76) = 1.96$

۹. با توجه به داده‌های زیر، کدام واکنش انجام‌پذیر است؟

۱۰. با توجه به اینکه واکنش $Zn(s) + Co^{2+}(aq) \rightarrow Zn^{2+}(aq) + Co(s)$ به‌طور خودبه‌خودی پیش می‌رود، کدام مطلب درست است؟

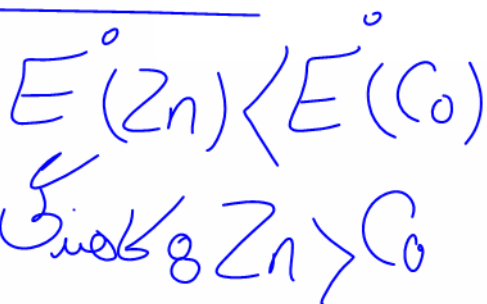
۱. E° الکتروود کبالت از E° الکتروود روی کوچک‌تر است.

۲. $Zn(s)$ گونه کاهنده و $Co^{2+}(aq)$ گونه اکسنده است.

۳. تمایل کبالت برای از دست دادن الکترون، بیشتر از روی است.

۴. در سلول گالوانی «روی - کبالت»، الکتروود کبالت، آند است.

Zn: آند
 Co: کاتد

۱۱. درباره سلول گالوانی «سرب - پلاتین»، چند مورد از مطالب زیر، درست است؟

$$E^\circ [Pb^{2+}(aq)/Pb(s)] = -0.13V, E^\circ [Pt^{2+}(aq)/Pt(s)] = +1.20V$$

Pb^{2+} آند و Pt^{2+} کاتد / Pb کاهنده و Pt آندگی

• E° سلول برابر $+1.07$ ولت است و در واکنش کلی سلول، سرب نقش کاهنده را دارد $2mol e^-$

• قدرت اکسندگی Pt^{2+} از Pb^{2+} بیشتر است و سطح تیغه در آند، دارای بار منفی می شود.

• الکتروود سرب، آند است و با انجام واکنش در سلول، غلظت کاتیون در بخش آندی کاهش

می یابد.
 [محلول آند] \leftarrow \leftarrow آند آبزی \leftarrow

• با پیشرفت واکنش سلول به میزان 25% ، 3.01×10^{23} الکترون میان دو الکتروود مبادله

می شود.
 $2mol e^- = 2 \times 6.02 \times 10^{23} / 25 = \frac{25}{100} \times 2 \times 6.02 \times 10^{23}$

• الکترون ها، با گذر از دیواره متخلخل بین دو محلول، از قطب منفی به قطب مثبت رفته، سبب

کاهش $Pt^{2+}(aq)$ می شوند.

۵ (۴)

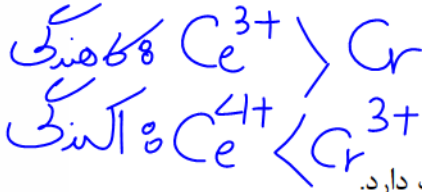
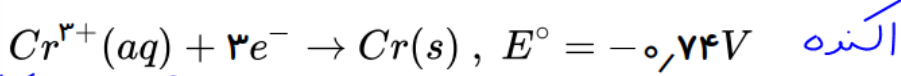
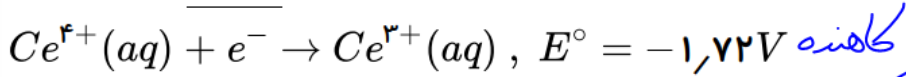
۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

$$emf = 1.2 - (-0.13) = 1.33$$

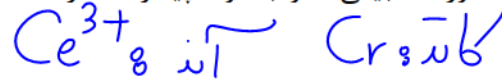
۱۲. درباره واکنش اکسایش - کاهش بین گونه‌های داده شده، کدام مطلب، نادرست است؟

۱) کاتیون $Ce^{3+}(aq)$ در این واکنش، کاهنده است. ✓

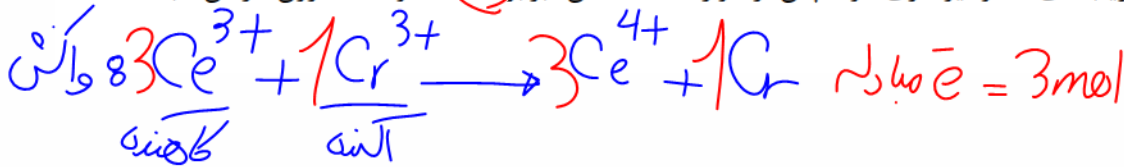
۲) قدرت کاهندگی $Ce^{4+}(aq)$ از $Cr(s)$ بیشتر است. ✓

۳) E° واکنش برابر $0,98 +$ است و به صورت طبیعی (خودبه‌خود) پیشرفت دارد. ✓

۴) ✓

مجموع ضریب‌های استوکیومتری مواد پس از موازنه معادله آن، برابر ۸ است و ۳ الکترون در آن مبادله شده است.

$emf = -0,74 - (-1,72) = 0,98$

۱۳. در سلول گالوانی مس - نقره ($Cu - Ag$)، پس از عبور ۱ مول الکترون از الکتروود جرم محلول‌های محتوی الکتروولیت‌ها می‌یابد.

$(E^\circ(Cu^{2+}/Cu) = +0,34V, E^\circ(Ag^+/Ag) = +0,80V)$

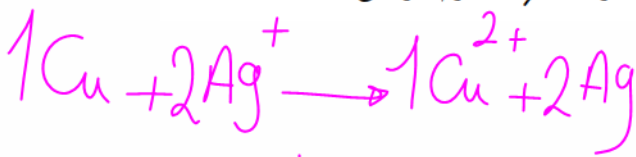
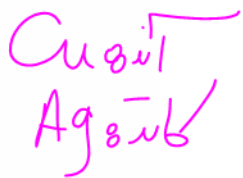
$(Cu = 64, Ag = 108 : g \cdot mol^{-1})$

۲) نقره به مس - ۷,۶ گرم افزایش

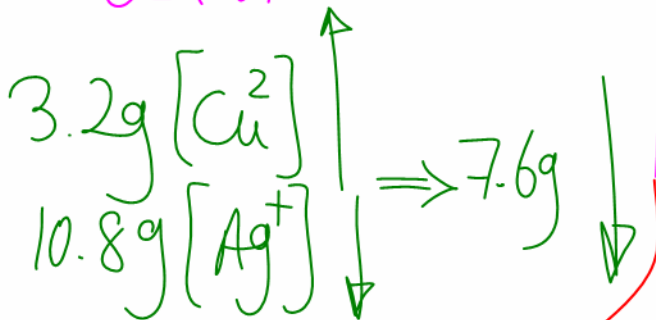
۱) مس به نقره - ۷,۶ گرم کاهش

۴) مس به نقره - ۱۵,۲ گرم افزایش

۳) نقره به مس - ۱۵,۲ گرم کاهش

$\bar{e} = 2mol$

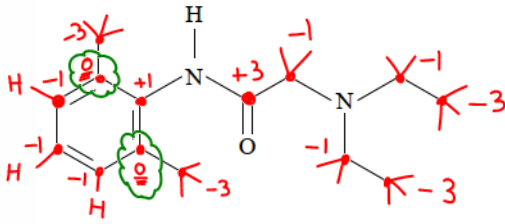

$\frac{0.1}{2} = \frac{xg Cu}{1 \times 64} \Rightarrow x = 3.2g$

$\frac{0.1}{2} = \frac{x'g Ag}{2 \times 108} \Rightarrow x' = 10.8g$

$\frac{0.1}{2} = \frac{\bar{e}}{(2 \times 108) - (1 \times 64)}$

۱۴. لیدوکائین به عنوان بی حس کننده موضعی در دندان پزشکی مورد استفاده قرار می گیرد،
باتوجه به ساختار این ترکیب، چند اتم آن دارای عدد اکسایش صفر هستند؟

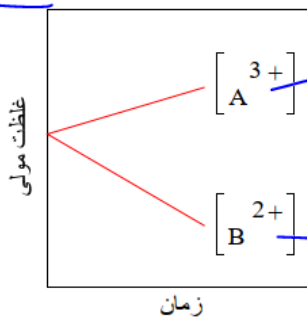
- ۱ ۱
- ۲ ۲
- ۳ ۳
- ۴ ۴

* به ازای هر اتصال به $O=C$
 * به ازای هر اتصال به H
 * به ازای هر اتصال به N, O ، هالوژن $+1$

$+1 = H$
 $-2 = O$
 $-3 = N$

۱۵. نمودار تغییر غلظت یون‌ها در یک سلول گالوانی بر حسب زمان به صورت مقابل است. کدام

انده A
 کتده B

محلول آندک
 محلول کتده

مطلب در مورد آن نادرست است؟

- ۱ ✓
- ۲ ✓

اتم A کاهنده تر از اتم B است و می تواند باعث کاهش کاتیون های B^{2+} شود.

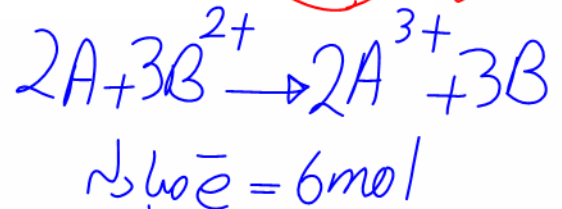
تمایل A به از دست دادن الکترون بیشتر از B است و پایداری کاتیون A^{2+} بیشتر از عنصر A است.

۳ به ازای مصرف ۲ مول A، ۳ مول الکترون بین گونه های اکسند و کاهنده مبادله می شود.

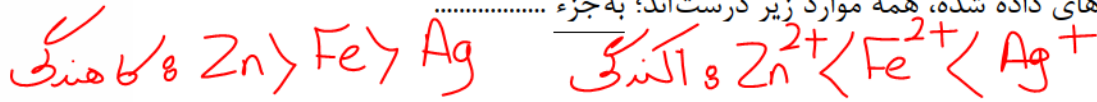
۴ آنیون ها از سمت نیم سلول B و از طریق دیواره متخلخل به سمت نیم سلول A می روند.

$B > A$ کاهش
 $E(A) < E(B)$

$A^{3+} < B^{2+}$ آندک

۱۶. با توجه به E° های داده شده، همه موارد زیر درست اند؛ به جزء.....

$$E^\circ \frac{Fe^{2+}}{Fe} = -0,44V, \quad E^\circ \frac{Zn^{2+}}{Zn} = -0,76V, \quad E^\circ \frac{Ag^+}{Ag} = +0,8V$$

۱ در بین آن‌ها، Zn کاهنده تر از بقیه است. ✓

۲ محلول HCl را نمی‌توان در ظرفی از جنس نقره نگهداری کرد. ✗

۳ کاهنده آکند ✓

واکنش $2Au^{3+}(aq) + 3Fe(s) \rightarrow 3Fe^{2+}(aq) + 2Au(s)$ در شرایط معمولی خودبه‌خودی پیش می‌رود.

۴ ✓

این E° ها در دمای $25^\circ C$ فشار $1 atm$ و غلظت یک مولار برای محلول الکترولیت به دست آمده است.

۱۷. اگر در سلول گالوانی ($Mg - Ag$) اختلاف مقدار تغییر جرم آند و کاتد برابر 288 گرم

باشد، در این واکنش چند الکترون مبادله شده است؟

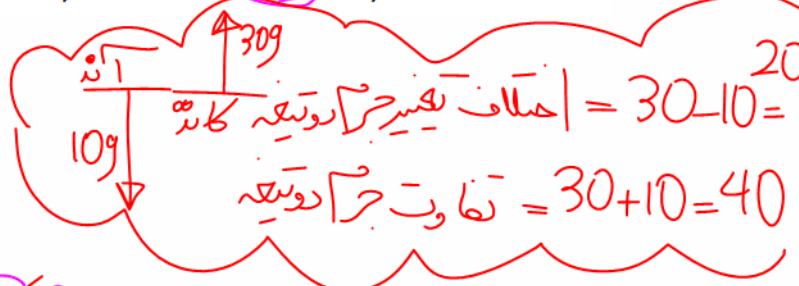

$$(Mg = 24, Ag = 108 : g \cdot mol^{-1})$$

- ۱ $9,03 \times 10^{23}$ ۲ $1,806 \times 10^{24}$ ۳ $4,515 \times 10^{23}$ ۴ $3,62 \times 10^{24}$

$$n \bar{e} = 2 mol$$

$$\frac{x \bar{e}}{2 \times 6.02 \times 10^{23}} = \frac{288g}{(1 \times 24) - (2 \times 108)} \rightarrow x = 6.02 \times 10^{23} \times 3$$

~~192~~ ~~96~~

۱۸. با مقایسه E° الکترودها که در زیر داده شده است،

$E^\circ(V^{2+}(aq)/V(s)) = -1,20$ ولت

$E^\circ(Ni^{2+}(aq)/Ni(s)) = -0,25$ ولت

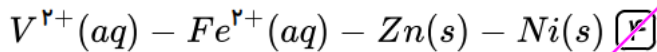
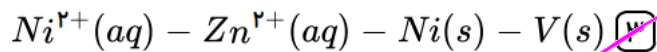
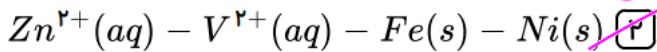
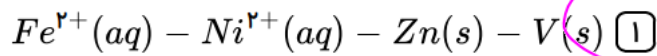
$E^\circ(Zn^{2+}(aq)/Zn(s)) = -0,76$ ولت

$E^\circ(Fe^{2+}(aq)/Fe(s)) = -0,41$ ولت

کاهندگی: $V > Zn > Fe > Ni$
 اکندگی: $V^{2+} < Zn^{2+} < Fe^{2+} < Ni^{2+}$

می‌توان دریافت که کاهنده‌تر از و اکسنده‌تر از است.

(گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)

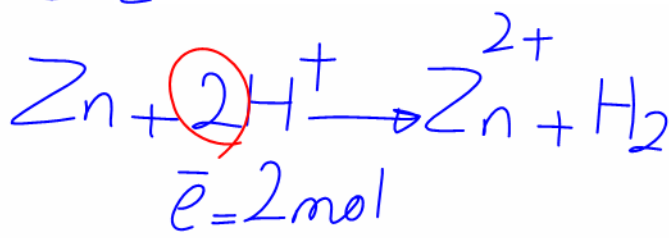
۱۹. در یک سلول گالوانی که میان یک تیغه روی و الکتروود استاندارد هیدروژن تشکیل شده است،

با گذشت زمان pH نیم‌سلول هیدروژن ۳ واحد تغییر می‌کند. پس از این مدت، غلظت مولی

Zn^{2+} در نیم‌سلول روی چقدر است؟ (حجم محلول در هر نیم سلول یک لیتر است.)

SHE :

- $[HCl] = 1 \frac{mol}{L} \Rightarrow pH = 0$ ۱,۵ ۳ ۰,۵ ۰,۲۵

$pH = 0 \rightarrow pH = 0.3$
 با گذشت زمان
 $[H^+] = 10^{-0.3} = 10^{-1} \times 10^{0.7} = 0.5 \frac{mol}{L}$

$\frac{0.5 \times 1}{2} = \frac{[Zn^{2+}] \times 1}{1}$

$[H^+] = 0.5 \frac{mol}{L}$
 مصرف شده

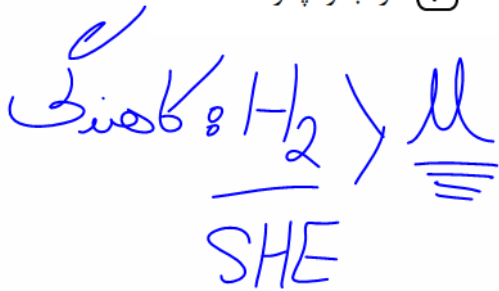
$[Zn^{2+}] = 0.25 \frac{mol}{L}$ تولید شده

$[Zn^{2+}] = 1 + 0.25 = 1.25$
 کل محلول اندی

آئنه کاهنده
 ۲۰. برای انجام شدن واکنش $M^{2+}(aq) + H_2(g) \rightarrow 2H^+(aq) + M(s)$ فلز M

کدام مورد می تواند باشد؟

- (۱) Cu (آ)
 (۲) Pt (ب)
 (۳) Zn (پ)
 (۴) Ag (ت)
- (۱) آب
 (۲) آب و پوت
 (۳) آب و پ
 (۴) آب و پ و ت

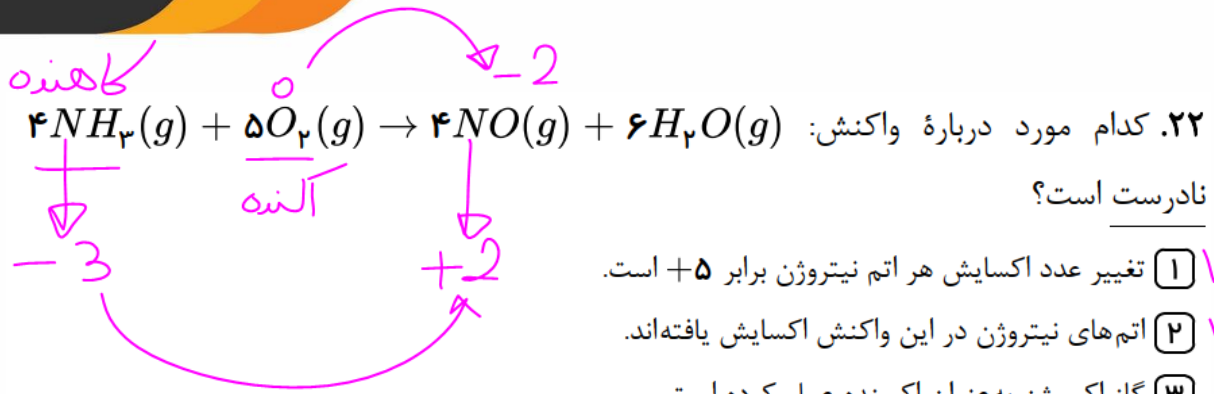

۲۱. در معادله واکنش: $Pb(OH)_3^- + ClO^- \rightarrow PbO_2 + Cl^- + OH^- + H_2O$ پس از موازنه،

مجموع ضرایب مواد کدام است؟

- (۱) ۴
 (۲) ۶
 (۳) ۸
 (۴) ۱۰

$O: 3 + a = 2 + c + d \rightarrow a = 1$
 $H: 3 = c + 2d \rightarrow d = 1$
 $Cl: a = b \rightarrow b = 1$
 $-1 - a = -b - c \rightarrow c = 1$

۱ تغییر عدد اکسایش هر اتم نیتروژن برابر ۵+ است. ✓

۲ اتم‌های نیتروژن در این واکنش اکسایش یافته‌اند. ✓

۳ گاز اکسیژن به عنوان اکسنده عمل کرده است. ✓

۴ اتم‌های هیدروژن نقش اکسنده را دارد. ✗

۱. کدام مطلب در مورد سلول گالوانی «روی-نقره» درست است؟

$$E^\circ (Ag^+ / Ag) = +0,80 \text{ (ولت)}, E^\circ (Zn^{2+} / Zn) = -0,76 \text{ (ولت)}$$

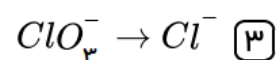
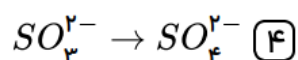
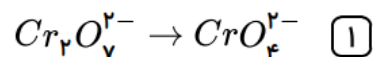
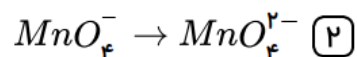
۱) الکتروود روی در آن قطب مثبت است.

۲) الکترون از درون محلول، از تیغه روی به تیغه نقره می‌رود.

۳) ضمن واکنش، غلظت Ag^+ در محلول افزایش می‌یابد.

۴) E° آن برابر ۱,۵۶ ولت است.

۲. کدام تبدیل زیر از نوع اکسایش - کاهش نیست؟

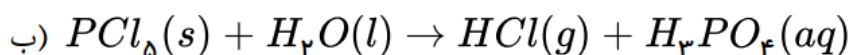
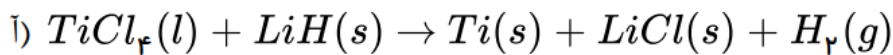

۳. کدام مورد از عبارتهای زیر در مورد سلول سوختی اکسیژن - هیدروژن درست است؟ ($H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

- آ) در این فرآیند؛ جرم گاز مصرف شده در آند، دو برابر جرم گاز مصرف شده در کاتد است.
 ب) به ازای عبور $2,408 \times 10^{24}$ الکترون از مدار بیرونی، ۳۲ گرم گاز اکسیژن مصرف می شود.
 پ) مقدار E° این فرآیند با مقدار E° نیم واکنش آندی برابر است.
 ت) در این فرآیند، اندازه تغییر عدد اکسایش هر اتم کاهنده، نصف اندازه تغییر عدد اکسایش هر اتم اکسنده است.

- ۱ - آ - ب ۲ - ب - پ ۳ - آ - ب - ت ۴ - ب - ت

۴. با توجه به واکنشهای زیر، کدام مورد درست است؟ (معادله واکنشها، موازنه شوند.)

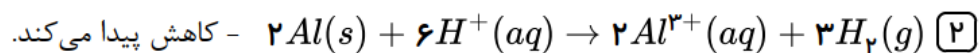
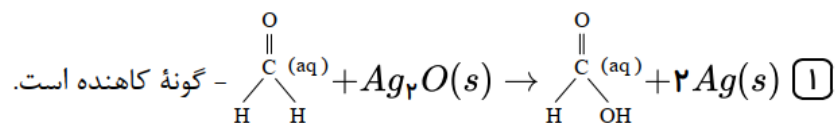

- ۱) با انجام واکنش (ب) در آب مقطر، pH آب بالاتر می رود.
 ۲) هر دو واکنش با تغییر عدد اکسایش برخی از اتمها، همراهاند.
 ۳) شمار مولهای گاز تولید شده در هر دو واکنش پس از موازنه، برابر است.
 ۴) مجموع ضریبهای استوکیومتری معادله (آ) از مجموع ضریبهای استوکیومتری معادله (ب) بیشتر است.

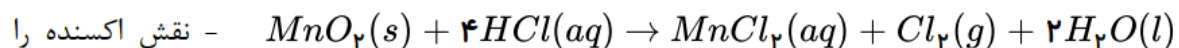
۵. بین فلزهای Fe و Na و نافلز F_2 و یون‌های پایدار آنها، به ترتیب از راست به چپ کمترین قدرت اکسندگی و کمترین قدرت کاهندگی مربوط به کدام گونه‌ها است؟

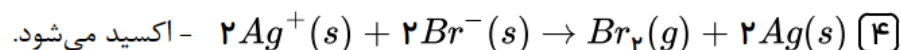
۶. در واکنش گونه فلزی،

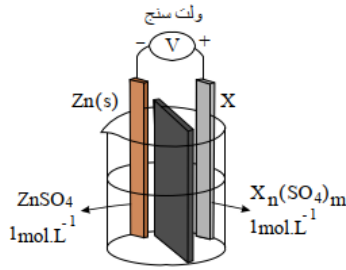

(۳)

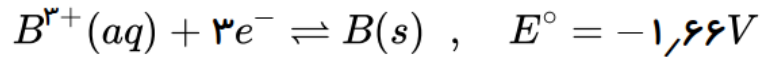
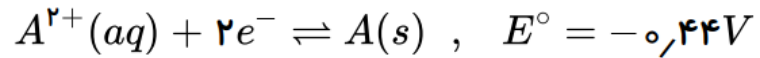
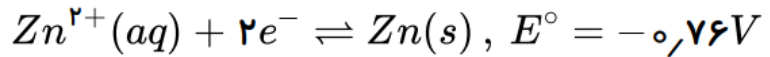

دارد.

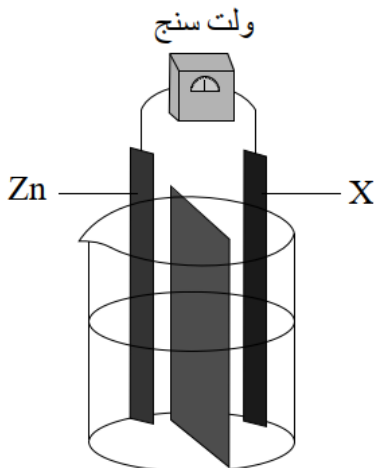

۷. در سلول الکتروشیمیایی روبه‌رو، اگر X فلز باشد

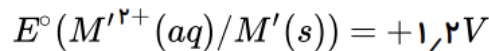
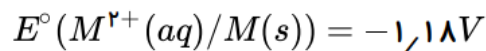
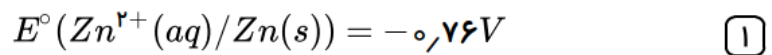

- ۱ $A - A$ قطب منفی سلول بوده و با گذشت زمان از جرم آن کاسته می‌شود.
- ۲ $B - B$ ولت‌سنج عدد $9V$ را نشان خواهد داد.
- ۳ $A - A$ در مدار بیرونی الکترون‌ها از سمت الکتروود Zn به سمت الکتروود A می‌روند.
- ۴ $B - B$ ضمن انجام واکنش، کاتیون‌ها به سمت این فلز حرکت می‌کنند.

۸. با توجه به شکل روبه‌رو که طرح ساده‌ای از یک سلول گالوانی را نشان می‌دهد، اگر X الکتروود

استاندارد فلز باشد،

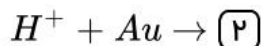
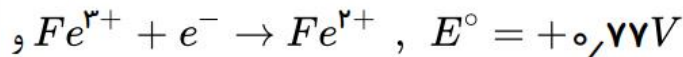
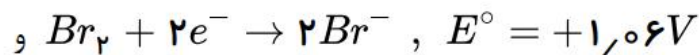
M' ، کاتیون‌ها از دیواره متخلخل در محلول الکتروود روی وارد می‌شوند.

۲ M ، با انجام واکنش در سلول، از جرم تیغه روی کاسته می‌شود.

۳ M' ، الکتروود روی آند و E° سلول برابر $0,44V$ است.

۴ M ، الکتروود روی کاتد و E° سلول برابر $0,42V$ است.

۹. با توجه به داده‌های زیر، کدام واکنش انجام‌پذیر است؟

۱۰. با توجه به اینکه واکنش $\text{Zn}(s) + \text{Co}^{2+}(aq) \rightarrow \text{Zn}^{2+}(aq) + \text{Co}(s)$ به‌طور

خودبه‌خودی پیش می‌رود، کدام مطلب درست است؟

۱ E° الکتروود کبالت از E° الکتروود روی کوچک‌تر است.

۲ $\text{Zn}(s)$ گونه کاهنده و $\text{Co}^{2+}(aq)$ گونه اکسنده است.

۳ تمایل کبالت برای از دست دادن الکترون، بیشتر از روی است.

۴ در سلول گالوانی «روی - کبالت»، الکتروود کبالت، آند است.

۱۱. درباره سلول گالوانی «سرب - پلاتین»، چند مورد از مطالب زیر، درست است؟

$$E^{\circ}[Pb^{2+}(aq)/Pb(s)] = -0,13V, E^{\circ}[Pt^{2+}(aq)/Pt(s)] = +1,20V$$

- E° سلول برابر $+1,07$ ولت است و در واکنش کلی سلول، سرب نقش کاهنده را دارد.
- قدرت اکسندگی Pt^{2+} از Pb^{2+} بیشتر است و سطح تیغه در آند، دارای بار منفی می‌شود.
- الکتروود سرب، آند است و با انجام واکنش در سلول، غلظت کاتیون در بخش آندی کاهش می‌یابد.
- با پیشرفت واکنش سلول به میزان 25% ، $10^{23} \times 3,01$ الکترون میان دو الکتروود مبادله می‌شود.
- الکترون‌ها، با گذر از دیواره متخلخل بین دو محلول، از قطب منفی به قطب مثبت رفته، سبب کاهش $Pt^{2+}(aq)$ می‌شوند.

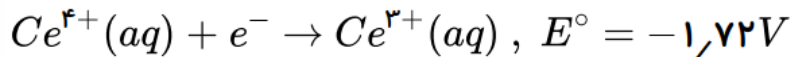
۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۲. درباره واکنش اکسایش - کاهش بین گونه‌های داده شده، کدام مطلب، نادرست است؟

۱) کاتیون $Ce^{3+}(aq)$ در این واکنش، کاهش یافته است.

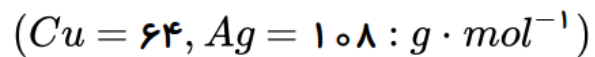
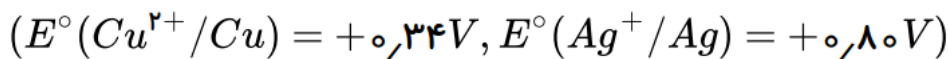
۲) قدرت کاهش‌دهندگی $Ce^{4+}(aq)$ از $Cr(s)$ بیشتر است.

۳) E° واکنش برابر $+0,98$ است و به صورت طبیعی (خودبه‌خود) پیشرفت دارد.

۴)

مجموع ضرایب‌های استوکیومتری مواد پس از موازنه معادله آن، برابر ۸ است و ۳ الکترون در آن مبادله شده است.

۱۳. در سلول گالوانی مس - نقره ($Cu - Ag$)، پس از عبور ۱ مول الکترون از الکتروود جرم محلول‌های محتوی الکتروولیت‌ها می‌یابد.

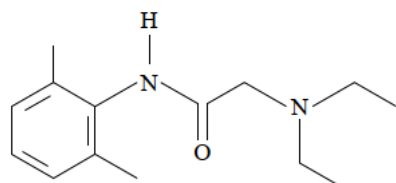
۲) نقره به مس - ۷,۶ گرم افزایش

۱) مس به نقره - ۷,۶ گرم کاهش

۴) مس به نقره - ۱۵,۲ گرم افزایش

۳) نقره به مس - ۱۵,۲ گرم کاهش

۱۴. لیدوکائین به عنوان بی حس کننده موضعی در دندان پزشکی مورد استفاده قرار می گیرد،
باتوجه به ساختار این ترکیب، چند اتم آن دارای عدد اکسایش صفر هستند؟

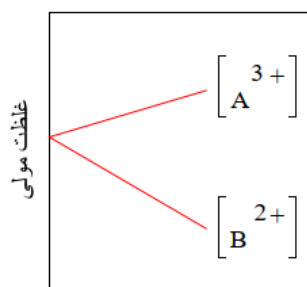
۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۱۵. نمودار تغییر غلظت یون‌ها در یک سلول گالوانی برحسب زمان به صورت مقابل است. کدام

مطلب در مورد آن نادرست است؟

۱ (۱)

اتم A کاهنده تر از اتم B است و می تواند باعث کاهش کاتیون های B^{2+} شود.

۲ (۲)

تمایل A به از دست دادن الکترون بیشتر از B است و پایداری کاتیون A^{2+} بیشتر از عنصر A است.

۳ (۳) به ازای مصرف ۲ مول A ، ۳ مول الکترون بین گونه های اکسند و کاهنده مبادله می شود.

۴ (۴) آنیون ها از سمت نیم سلول B و از طریق دیواره متخلخل به سمت نیم سلول A می روند.

۱۶. با توجه به E° های داده شده، همه موارد زیر درست اند؛ به جزء

$$E^\circ \frac{Fe^{2+}}{Fe} = -0,44V \quad , \quad E^\circ \frac{Zn^{2+}}{Zn} = -0,76V \quad , \quad E^\circ \frac{Ag^+}{Ag} = +0,8V$$

۱ در بین آن‌ها، Zn کاهنده تر از بقیه است.

۲ محلول HCl را نمی توان در ظرفی از جنس نقره نگهداری کرد.

۳

واکنش $2Au^{3+}(aq) + 3Fe(s) \rightarrow 3Fe^{2+}(aq) + 2Au(s)$ در شرایط معمولی خودبه خودی پیش می رود.

۴

این E° ها در دمای $25^\circ C$ ، فشار $1 atm$ و غلظت یک مولار برای محلول الکترولیت به دست آمده است.

۱۷. اگر در سلول گالوانی ($Mg - Ag$) اختلاف مقدار تغییر جرم آند و کاتد برابر 288 گرم باشد، در این واکنش چند الکترون مبادله شده است؟)

$$(Mg = 24, Ag = 108 : g \cdot mol^{-1})$$

۱ $9,03 \times 10^{23}$ ۲ $1,806 \times 10^{24}$ ۳ $4,515 \times 10^{23}$ ۴ $3,62 \times 10^{24}$

۱۸. با مقایسه E° الکترودها که در زیر داده شده است،

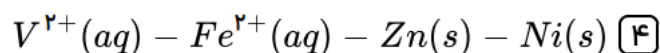
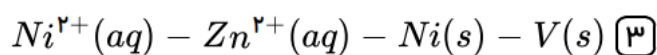
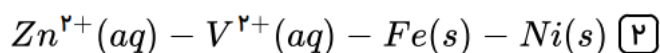
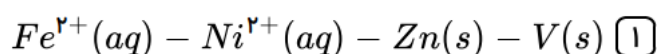
$$E^\circ(V^{2+}(aq)/V(s)) = -1,20 \text{ ولت}$$

$$E^\circ(Ni^{2+}(aq)/Ni(s)) = -0,25 \text{ ولت}$$

$$E^\circ(Zn^{2+}(aq)/Zn(s)) = -0,76 \text{ ولت}$$

$$E^\circ(Fe^{2+}(aq)/Fe(s)) = -0,41 \text{ ولت}$$

می‌توان دریافت که کاهنده‌تر از و اکسنده‌تر از است.
(گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)

۱۹. در یک سلول گالوانی که میان یک تیغه روی و الکتروود استاندارد هیدروژن تشکیل شده است، با گذشت زمان pH نیم‌سلول هیدروژن $0,3$ واحد تغییر می‌کند. پس از این مدت، غلظت مولی Zn^{2+} در نیم‌سلول روی چقدر است؟ (حجم محلول در هر نیم سلول یک لیتر است.)

$$1,5 \quad \boxed{4}$$

$$1,25 \quad \boxed{3}$$

$$0,5 \quad \boxed{2}$$

$$0,25 \quad \boxed{1}$$

۲۰. برای انجام شدن واکنش $M^{2+}(aq) + H_2(g) \rightarrow 2H^+(aq) + M(s)$ فلز M کدام مورد می‌تواند باشد؟

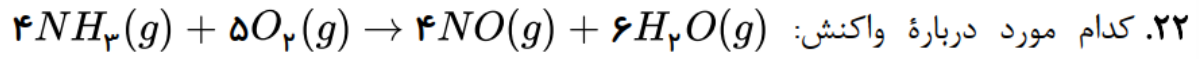
- آ Cu (۱) ب Pt (ب) پ Zn (پ) ت Ag (ت)
- آ و ب (۱) ب و پ و ت (۲) آ و ب و پ (۳) آ و ب و پ و ت (۴)

۲۱. در معادله واکنش:

$$Pb(OH)_3^- + ClO^- \rightarrow PbO_2 + Cl^- + OH^- + H_2O$$

پس از موازنه، مجموع ضرایب مواد کدام است؟

- ۴ (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۰ (۴)

نادرست است؟

- ۱ تغییر عدد اکسایش هر اتم نیتروژن برابر ۵+ است.
- ۲ اتم‌های نیتروژن در این واکنش اکسایش یافته‌اند.
- ۳ گاز اکسیژن به عنوان اکسنده عمل کرده است.
- ۴ اتم‌های هیدروژن نقش اکسنده را دارد.

پاسخنامه تشریحی

۱ ۲ ۳ ۴ ۱

E° سلول از رابطه زیر محاسبه می‌شود.

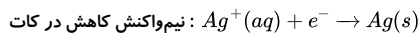
$$E^\circ (\text{سلول}) = E^\circ (\text{کاتد}) - E^\circ (\text{آند}) = E^\circ (Ag^+/Ag) - E^\circ (Zn^{2+}/Zn) = +0,80 - (-0,76) = 1,56 \text{ ولت}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

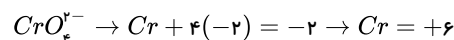
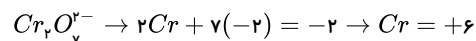
۱) الکتروود روی نسبت به نقره، E° کمتری دارد و قطب منفی (آند) سلول به شمار می‌رود.

۲) محلول الکترولیت رسانای یونی است و نمی‌تواند الکترون‌ها را جابجا کند. الکترون‌ها از طریق رسانای الکترونی (سیم فلزی) از آند (تیغه نقره) به کاتد (تیغه روی) می‌روند.

۳) یون‌های $Ag^+(aq)$ ضمن کاهش در کاتد، تبدیل به اتم‌های $Ag(s)$ شده و به تیغه کاتد می‌چسبند. طی این عمل، غلظت Ag^+ در محلول کاهش می‌یابد.

۱ ۲ ۳ ۴ ۲

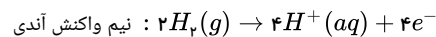
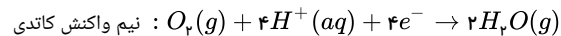

۳) عبارت‌های (ب) و (ت) صحیح هستند.

معادله کلی سلول سوختی هیدروژن - اکسیژن، به صورت $O_2(g) + 2H_2(g) \rightarrow 2H_2O(g)$ است. در این فرآیند، عدد اکسایش هر اتم هیدروژن از صفر در H_2 به +1، در H_2O افزایش پیدا کرده است؛ پس هیدروژن گونه کاهنده بوده و اندازه تغییر عدد اکسایش آن برابر با 1 است. عدد اکسایش هر اتم اکسیژن از صفر در O_2 به -2 در H_2O رسیده است. پس اکسیژن گونه اکسنده بوده و اندازه تغییر عدد اکسایش آن برابر با 2 است. در نتیجه می‌توان گفت اندازه تغییر عدد اکسایش هر اتم کاهنده، نصف اندازه تغییر عدد اکسایش هر اتم اکسنده است.

بررسی عبارت‌ها:

عبارت (آ): نیم‌واکنش‌های اکسایش و کاهش در سلول سوختی اکسیژن - هیدروژن به صورت زیر است:

به ازای مصرف 2 مول گاز هیدروژن در آند، 1 مول گاز اکسیژن در کاتد مصرف می‌شود، پس:

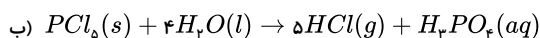
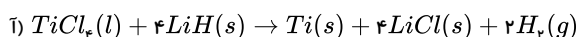
$$\frac{\text{جرم گاز مصرف شده در آند}}{\text{جرم گاز مصرف شده در کاتد}} = \frac{\text{جرم دو مول گاز هیدروژن}}{\text{جرم یک مول گاز اکسیژن}} = \frac{2 \times 2}{32} = 0,125$$

عبارت (ب):

$$?gO_2 = 2,408 \times 10^{23} e^- \times \frac{1 \text{ mole}^-}{6,02 \times 10^{23} e^-} \times \frac{1 \text{ mol } O_2}{4 \text{ mole}^-} \times \frac{32gO_2}{1 \text{ mol } O_2} = 32gO_2$$

عبارت (پ): E° نیم‌واکنش $4H^+(aq) + 4e^- \rightarrow 2H_2(g)$ برابر با صفر است و emf واکنش صورت گرفته در سلول سوختی هیدروژن - اکسیژن، برابر با E° نیم‌واکنش دیگر آن، یعنی نیم‌واکنش کاتدی است.

۴) ابتدا دو واکنش داده شده را موازنه می‌کنیم.

مجموع ضرایب واکنش (آ)، 12 و مجموع ضرایب واکنش (ب)، 11 است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در واکنش (ب) اسید (HCl) و H_3PO_4 تولید شده؛ بنابراین pH کاهش می‌یابد.

۲) در واکنش (ب) عدد اکسایش همه عناصرها ثابت می‌ماند (واکنش اکسایش - کاهش نیست).

۳) در واکنش (آ)، 2 مول گاز و در واکنش (ب)، 5 مول گاز تولید شده است.

۵) قدرت کاهندگی برای گونه‌های فلزی تمایل به از دست دادن الکترون است. این قدرت در دو گونه فلزی Na و Fe برای فلز قوی و قلیایی Na بیشتر از Fe است.

وقتی Fe سه الکترون از دست می‌دهد، به Fe^{3+} تبدیل می‌شود و دیگر کاهنده نخواهد بود.

قدرت اکسندگی برای گونه نوافلزی F_2 ، تمایل به گرفتن الکترون است و این تمایل در F_2 بسیار زیاد است چون نافلزی قوی است اما با گرفتن الکترون و تبدیل شدن به F^- ، F^- دیگر تمایل به گرفتن الکترون ندارد و اکسنده نیست.

۶) منگنز در واکنش گزینه ۳، در MnO_2 دارای عدد اکسایش +۴ است و در $MnCl_2$ عدد اکسایش +۲ دارد، بنابراین کاهش پیدا کرده است و گونه اکسندگی می‌باشد.

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نقره در طرف چپ دارای عدد اکسایش مثبت است و در سمت راست، عدد اکسایش صفر دارد، بنابراین اکسندگی است.

گزینه ۲: آلومینیم در این واکنش دارای بار مثبت شده، پس اکسید شده است.

گزینه ۴: نقره که بار مثبت داشته، به حالت خنثی رسیده، پس کاهش پیدا کرده است.

۷) بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست، E°_A بیشتر از E° روی است و در نتیجه نقش کاتد را دارد. لذا به مرور زمان بر جرم تیغه کاتدی افزوده می‌شود و کاتد قطب مثبت سلول است.

گزینه ۲: نادرست، E° حاصل از سلول B و روی برابر است با:

$$E^{\circ}_{\text{کاتد}} - E^{\circ}_{\text{آند}} = -0,76 - (-1,66) = +0,9V$$

چون قطب مثبت و منفی ولت‌سنج اشتباه بسته شده است، ولت‌سنج عدد $0,9V$ را نشان خواهد داد.

گزینه ۳: درست، A در مقابل روی، نقش کاتد را دارد لذا الکترون‌ها در مدار بیرونی از آند به کاتد می‌روند.

گزینه ۴: نادرست، B در مقابل روی، نقش آند را دارد. ضمن انجام واکنش، کاتیون‌ها به سمت کاتد حرکت می‌کنند.

۸) در سلول گالوانی حاصل از دو الکتروود روی و M ، با E° کمتر، آند و روی با E° بیشتر کاتد است.

$$E^{\circ}_{\text{سلول}} = -0,76 - (-1,18) = 0,42V$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

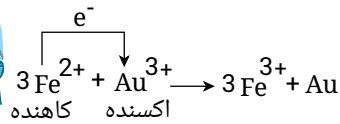
۱: E° نیم سلول M' بیشتر از Zn است؛ پس کاتد می‌باشد و کاتیون‌ها از دیواره متخلخل به محلول الکتروود M' وارد می‌شوند.

۲: M آند بوده و اکسایش پیدا می‌کند و از جرم تیغه آن کاسته می‌شود.

۳: E° سلول برابر $1,96V = 1,96 - (-0,76)$ است.

۹) ۱ ۲ ۳ ۴

قدرت کاهندگی Fe^{2+} نسبت به Au بیشتر است؛ بنابراین Fe^{2+} می‌تواند به Au^{3+} الکترون بدهد.

۱۰) با توجه به خودبه‌خودی بودن واکنش، Zn ، اکسید شده پس Zn کاهنده‌تر است و Co^{2+} کاهش یافته پس اکسندگی‌تر است.

۱۱) عبارتهای دوم و چهارم درست‌اند.

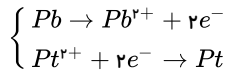
- مورد اول: در این سلول، سرب که E° کوچک‌تری دارد، آند و پلاتین با E° بزرگ‌تر، کاتد است.

$$E^{\circ}(\text{سلول}) = E^{\circ}(\text{آند}) - E^{\circ}(\text{کاتد}) \Rightarrow E^{\circ}(\text{سلول}) = 1,2 - (-0,13) = 1,33V$$

- مورد دوم: هرچه E° یک نیم‌واکنش بیشتر باشد، گونه سمت چپ آن اکسندگی قوی‌تر است و در سلول‌های گالوانی با اکسایش فلز در آند و تولید الکترون سطح تیغه دارای بار منفی می‌شود.

- مورد سوم: با اکسایش فلز به کاتیون، غلظت کاتیون در آند افزایش می‌یابد.

- مورد چهارم: با توجه به نیم‌واکنش‌های اکسایش و کاهش، با انجام کامل واکنش، دو مول الکترون، مبادله می‌شود.

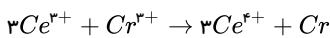
بنابراین با پیشرفت واکنش به میزان ۲۵٪، ۰٫۵ مول الکترون ($0,5 \times 2 = 1$) مبادله می‌شود.

$$0,5 \times 6,02 \times 10^{23} = 3,01 \times 10^{23}$$

- مورد پنجم: الکترون‌ها از سیم (مدار بیرونی) منتقل می‌شود، نه از دیواره متخلخل.

۱۲) پتانسیل استاندارد کاهشی مربوط به Cr منفی‌تر از Cr^{3+} است؛ در نتیجه Cr^{3+} کاهش می‌یابد و اکسندگی است و Cr^{2+} اکسید می‌شود و کاهنده است.

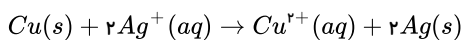
$Cr^{3+} > Cr^{2+}$: قدرت اکسندگی $Cr^{2+} > Cr$: قدرت کاهندگی

$$E^{\circ} = E^{\circ}(\text{کاتد}) - E^{\circ}(\text{آند}) = -0,74 - (-1,72) = 0,98V$$

۱۳) با توجه به پتانسیل‌های استاندارد کاهشی، مس در نقش آند و نقره در نقش کاتد است و الکترون از سمت الکتروود مس به سمت الکتروود نقره جابه‌جا می‌شود.

واکنش به صورت زیر رخ می‌دهد:

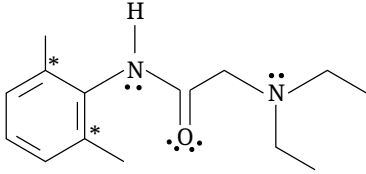
شمار مول‌های الکترون مبادله شده $2mole^-$

برای عبور ۲ مول الکترون، دو مول یون نقره از محلول کم می‌شود (۲۱۶ گرم) و یک مول یون مس به محلول اضافه می‌شود (۶۴ گرم) و جرم محلول ۱۵۲ گرم کاهش می‌یابد.

$$\text{کاهش جرم محلول} = ۷,۶g = \frac{۱۵۲g \text{ جرم}}{۱ \text{ mole}^-} \times ۰,۱ \text{ mole}^- = \text{کاهش جرم محلول}$$

۱۴) فقط اتم‌های کربنی که با ستاره (*) مشخص شده‌اند، عدد اکسایش صفر (۰ = ۴ - ۴) دارند.

۱۵) بررسی گزینه‌ها:

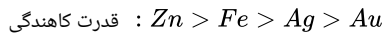
گزینه ۱: چون غلظت A^{3+} زیاد شده است، می‌توان نتیجه گرفت A الکترون از دست داده است و قدرت کاهندگی بیشتری نسبت به B دارد و باعث کاهش یون‌های B^{2+} می‌شود.
گزینه ۲: در واکنش‌های اکسایش و کاهش علاوه بر داد و ستد الکترون، انرژی نیز آزاد می‌شود. این فرآیند گرماده است و A^{3+} تولید شده سطح انرژی پایینتری نسبت به اتم A دارد، پس پایدارتر است.

گزینه ۳: واکنش کلی موازنه شده در این سلول به صورت $۲A(s) + ۳B^{2+}(aq) \rightarrow ۲A^{3+}(aq) + ۳B(s)$ است که در آن به ازای مصرف ۲ مول A ، ۶ مول الکترون بین آند و کاتد مبادله می‌شود.

گزینه ۴: در نیم سلول B ، غلظت یون B^{2+} با ادامه کار دستگاه، کاهش می‌یابد. بنابراین غلظت آنیون نسبت به کاتیون افزایش می‌یابد. برای توازن بار الکتریکی بین دو نیم سلول، آنیون‌های نیم سلول B از دیواره متخلخل به سمت نیم سلول A حرکت می‌کنند.

۱۶) بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: درست. هر چه E° کوچک تر و منفی تر باشد، راحت تر اکسید شده و کاهنده قوی تری است.

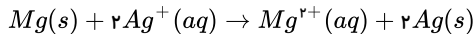

گزینه ۲: نادرست. ظرفی از جنس نقره که E° مثبت دارد، نمی‌تواند به H^+ موج. در اسید الکترون بدهد و بین آن‌ها واکنشی انجام نمی‌شود. بنابراین محلول HCl را می‌توان در ظرفی از جنس نقره نگهداری کرد.

گزینه ۳: درست. با توجه به E° های داده شده، Fe به Au^{3+} الکترون می‌دهد و واکنش انجام می‌شود.

گزینه ۴: درست. پتانسیل کاهشی استاندارد نیم سلول‌ها در دمای $25^\circ C$ ، فشار 1 atm و غلظت یک مولار برای محلول الکترولیت‌ها اندازه گیری می‌شود.

۱۷) Mg کاهنده تر از Ag بوده و آند می‌باشد.

جرم الکترو Mg کاهش پیدا کرده و جرم الکترو Ag افزایش می‌یابد. فرض می‌کنیم x مول Mg در این واکنش مصرف شود:

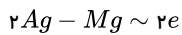
$$?g Mg = x \text{ mol } Mg \times \frac{۲۴g Mg}{۱ \text{ mol } Mg} = ۲۴xg Mg$$

$$?g Ag = x \text{ mol } Mg \times \frac{۲ \text{ mol } Ag}{۱ \text{ mol } Mg} \times \frac{۱۰۸g Ag}{۱ \text{ mol } Ag} = ۲۱۶xg Ag$$

$$۲۱۶x - ۲۴x = ۲۸۸ \Rightarrow x = ۱,۵ \text{ mol}$$

$$?e^- = ۱,۵ \text{ mol } Mg \times \frac{۲ \text{ mole}^-}{۱ \text{ mol } Mg} \times \frac{۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳} e^-}{۱ \text{ mole}^-} = ۱,۸۰۶ \times ۱۰^{۲۴} e^-$$

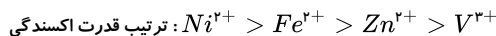
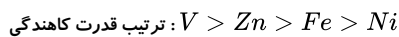
روش دوم:

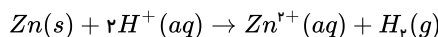
$$\frac{۲۸۸g}{۲(۱۰۸) - ۲۴g} = \frac{x e^-}{۲ \times ۶,۰۲ \times ۱۰^{۲۳}} \Rightarrow x = ۱,۸۰۶ \times ۱۰^{۲۴} e^-$$

۱۸) ۱ ۲ ۳ ۴

با توجه به E° های داده شده هرچه E° بزرگ تر باشد، گونه سمت چپ اکسند قوی تر و گونه سمت راست کاهنده ضعیف تر است.

۱۹) در این سلول، H_+ کاتد و Zn آند خواهد بود و واکنش کلی سلول به صورت زیر است:

با مصرف H^+ ، مقدار pH ۰,۳ افزایش می‌یابد؛ یعنی از صفر به ۰,۳+ می‌رسد، پس می‌توان گفت:

$$pH = ۰,۳ \Rightarrow [H^+] = ۱۰^{-pH} \Rightarrow [H^+] = ۱۰^{-۰,۳} = ۱۰^{-1} \times ۱۰,۷ = ۰,۵ \text{ mol} \cdot \text{mol}^{-1}$$

در نیم سلول استاندارد هیدروژن غلظت H^+ از ۱ به ۰,۵ مول بر لیتر کاهش یافته است. با توجه به معادله واکنش به ازای مصرف دو مول H^+ یک مول Zn^{2+} تولید می‌شود؛ پس به ازای

مصرف ۵ مول H^+ ، ۲۵ مول Zn^{2+} تولید خواهد شد و غلظت آن از $1 \frac{mol}{L}$ به $1,25 \frac{mol}{L}$ افزایش خواهد یافت.

۲۰) در واکنش موردنظر، M^{2+} در واکنش دهنده‌ها باید به M در فرآورده‌ها تبدیل شود یعنی باید کاهش یابد و در مقابل آن H_p به H^+ تبدیل می‌شود و اکسایش می‌یابد. برای انجام‌پذیر بودن این واکنش باید M در سری E° بالاتر از H_p باشد تا بتواند در مقابل هیدروژن کاهش یابد. سه فلز Pt ، Cu و Ag در سری الکتروشیمیایی بالاتر از هیدروژن قرار دارند اما بار یون پایدار نقره $(1+)$ است نه $(2+)$ ، پس مورد Ag درست نیست.

E° سری

Pt

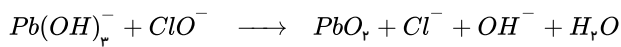
Ag

Cu

H_p

Zn

۲۱) با کمی دقت، مشاهده می‌شود که معادله واکنش داده شده، موازنه است و نیاز به اعمال هیچ گونه ضریبی ندارد.

تعداد Pb	۱	=	۱
تعداد Cl	۱	=	۱
تعداد H	۳	=	۱ + ۲
تعداد O	۳ + ۱	=	۲ + ۱ + ۱
بار الکتریکی	-۱ - ۱	=	-۱ - ۱

مجموع ضریب‌های مواد = $1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1 = 6$

۲۲) بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: عدد اکسایش نیتروژن در NH_p برابر ۳- و در NO برابر ۲+ است. بنابراین تفاوت آن‌ها برابر ۵ است: $5 = (-3) - (+2)$

گزینه ۲: عدد اکسایش اتم‌های نیتروژن از ۳- به ۲+ افزایش یافته است (افزایش عدد اکسایش یعنی اکسایش)

گزینه ۳: عدد اکسایش اکسیژن کاهش یافته؛ بنابراین اکسیژن ضمن انجام واکنش، خودش کاهش یافته و نقش اکسنده را دارد.

گزینه ۴: عدد اکسایش هیدروژن تغییر نکرده است، بنابراین نه اکسنده است و نه کاهنده.